

Sygn. akt IV U 794/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Małgorzata Wierzbicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 czerwca 2016r. w S.

odwołania W. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 12 maja 2015 r. (Nr (...))

w sprawie W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

oddala odwołanie.

Sygn. akt: IV U 794/15 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 12 maja 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.27 i 28 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił W. S. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił co najmniej 20-letniego okresu składkowego i nieskładkowego wymaganego do nabycia emerytury przez mężczyznę urodzonego – tak jak ubezpieczony – przed 1 stycznia 1949r. Organ rentowy wskazał, że na podstawie przedłożonych dokumentów za udowodniony uznaje się okres ubezpieczenia w łącznym wymiarze: 18 lat, 6 miesięcy i 12 dni, w tym 13 lat, 10 miesięcy i 24 dni okresów składkowych oraz 4 lata, 7 miesięcy i 18 dni okresów nieskładkowych, przy czym zgodnie z art.5 ust.1 pkt 2 powyższej ustawy okresy nieskładkowe zostały ograniczone do 1/3 okresów składkowych. Ponadto organ rentowy wskazał, że do okresu ubezpieczenia nie zaliczono okresu pracy ubezpieczonego w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Hurtu (...) w W. od 1 lipca 1970r. do 30 kwietnia 1971r. z uwagi na to, że w pieczęcie ubezpieczeniowej brak jest pieczętki i podpisu osoby odpowiedzialnej za wpis (decyzja z 12 maja 2015r. k.46 akt emerytalnych).

Odwołanie od w/w decyzji złożył W. S. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury po uprzednim zaliczeniu do okresu ubezpieczenia stażu pracy w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Hurtu (...) w W. od 1 lipca 1970r. do 30 kwietnia 1971r., a także po uwzględnieniu jego ciężkiej sytuacji rodzinnej, materialnej, a przede wszystkim zdrowotnej. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że organ rentowy nie zaliczając powyższego okresu wykazał się urzędniczą nadgorliwością nie zauważając, że dokonane wpisy poświadczają, iż pracował w

powyższym przedsiębiorstwie. Dodał, że wystąpił do firmy archiwizującej dokumenty powyższego zakładu pracy i z chwilą odnalezienia dokumentów przesłał je do organu rentowego. Niezaliczenie 10 miesięcy zatrudnienia do okresu wymaganego do nabycia emerytury jest dla niego krzywdzące, gdyż nie może ponosić konsekwencji za nienależyte wykonywanie swoich obowiązków przez pracownika firmy (...). Następnie ubezpieczony wskazał, że w latach 1966-1970 był studentem (...) na Wydziale Prawa i z powodu rozruchów w 1968r. został relegowany z uczelni. W dniu 28 grudnia 1968r. został wcielony do karnej jednostki wojskowej nr (...) w L.. Po około 1,5 miesiąca opuścił tę jednostkę, studia zaś ukończył eksternistycznie. Dodał, że po uzyskaniu stosownych dokumentów z (...) przedłożył je do akt sprawy (odwołanie k.1 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.2-3 akt sprawy).

Po wpłynięciu odwołania ubezpieczonego do tut. Sądu, w dniu 5 listopada 2015r. organ rentowy wydał kolejną decyzję, w której ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury wskazując na nieudowodnienie co najmniej 20-letniego okresu ubezpieczenia. Po przedłożeniu nowej dokumentacji dotyczącej zatrudnienia ubezpieczonego w firmie (...) organ rentowy ustalił, że okres ubezpieczenia zwiększył się do 19 lat, 7 miesięcy i 22 dni, w tym 14 lat, 8 miesięcy i 24 dni okresów składkowych (o 10 miesięcy więcej w porównaniu do pierwszej decyzji) oraz 4 lata, 10 miesięcy i 28 dni okresów nieskładkowych. W tych okolicznościach nadal niespełniona została przesłanka co najmniej 20-letniego okresu ubezpieczenia wymaganego do nabycia prawa do emerytury (decyzja z 5 listopada 2015r. k.58 akt emerytalnych).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony W. S. urodził się w dniu (...)

Ubezpieczony legitymuje się następującymi okresami składkowymi w rozumieniu art.6 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych:

- zatrudnienie od 6 czerwca 1966r. do 5 sierpnia 1966r. w Miejskim Handlu Mięsem w W., co stanowi 2 miesiące (wpis na str.82-83 legitymacji ubezpieczeniowej wydanej w dniu 10 czerwca 1966r. - w kopercie na k.44 akt emerytalnych),
- zatrudnienie od 8 sierpnia 1966r. do 20 września 1967r. w (...) Przedsiębiorstwie Handlu (...) w W., co stanowi 1 rok, 1 miesiąc i 14 dni (wpis na str.82-83 legitymacji ubezpieczeniowej wydanej w dniu 10 czerwca 1966r. - w kopercie na k.44 akt emerytalnych),
- zatrudnienie od 27 września 1967r. do 29 lutego 1968r. w (...) Spółdzielni (...) w W., co stanowi 5 miesięcy i 4 dni (wpis na str.82-83 legitymacji ubezpieczeniowej wydanej w dniu 10 czerwca 1966r. - w kopercie na k.44 akt emerytalnych),
- zatrudnienie od 22 maja 1968r. do 31 maja 1969r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w W., co stanowi 1 rok i 10 dni (wpis na str.82-83 legitymacji ubezpieczeniowej wydanej w dniu 10 czerwca 1966r. - w kopercie na k.44 akt emerytalnych); w okresie tego zatrudnienia - od 29 grudnia 1968r. do 31 stycznia 1969r. ubezpieczony odbywał służbę wojskową (kopia książeczki wojskowej potwierdzająca odbycie przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej w w/w okresie k.55-62 akt sprawy),
- zatrudnienie od 19 czerwca 1969r. do 24 lutego 1970r. w Centralnej Hurtowni (...) w W., co stanowi 8 miesięcy i 6 dni (wpis na str.82-83 legitymacji ubezpieczeniowej wydanej w dniu 10 czerwca 1966r. - w kopercie na k.44 akt emerytalnych),
- zatrudnienie w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Hurtu (...) w W. od 1 lipca 1970r. do 30 kwietnia 1971r., co stanowi 10 miesięcy (świadectwo pracy – duplikat z 26 sierpnia 2015r. k.50 akt emerytalnych),

- zatrudnienie w (...) Przedsiębiorstwie (...) w W. od 26 października 1971r. do 8 maja 1974r., co stanowi 2 lata, 6 miesięcy i 14 dni (świadcstwo pracy z 9 maja 1974r. k.35 akt emerytalnych),
- zatrudnienie w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w W. od 16 maja 1974r. do 31 grudnia 1974r., co stanowi 7 miesięcy i 16 dni (świadcstwo pracy z 11 stycznia 1975r. k.17b akt emerytalnych i wpis na str.82-83 legitymacji ubezpieczeniowej wydanej w dniu 1 sierpnia 1972r. - w kopercie na k.44 akt emerytalnych),
- zatrudnienie w Kombinacie Budownictwa Miejskiego w W. Zakład (...) od 15 stycznia 1975r. do 30 września 1977r., co stanowi 2 lata, 8 miesięcy i 17 dni (wpis na str.82-83 legitymacji ubezpieczeniowej wydanej w dniu 1 sierpnia 1972r. - w kopercie na k.44 akt emerytalnych),
- zatrudnienie w (...) Przedsiębiorstwie (...) w W. od 20 grudnia 1977r. do 19 stycznia 1982r., co stanowi 4 lata, 1 miesiąc i 1 dzień (świadcstwo pracy - duplikat z 24 listopada 2014r. k.18 akt emerytalnych oraz wpis na str.82-83 legitymacji ubezpieczeniowej wydanej w dniu 1 sierpnia 1972r. - w kopercie na k.44 akt emerytalnych),
- zatrudnienie w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w W. od 1 kwietnia 1982r. do 2 października 1982r., co stanowi 6 miesięcy i 2 dni (wpis na str.84-85 legitymacji ubezpieczeniowej wydanej w dniu 1 sierpnia 1972r. - w kopercie na k.44 akt emerytalnych).

Suma powyższych okresów składkowych stanowi 14 lat, 8 miesięcy i 24 dni.

W okresie od 2 maja 1990r. do 13 listopada 2003r., co stanowi 13 lat, 6 miesięcy i 13 dni, ubezpieczony sprawował opiekę nad ojcem B. S. urodzonym w dniu (...) będącym inwalidą wojennym I grupy (oświadczenie W. S. z 29 stycznia 2015r. o sprawowaniu w okresie od 2 maja 1990r. do 13 listopada 2003r. opieki nad ojcem k.20 akt emerytalnych, książka inwalidy wojennego B. S. z 25 października 1984r. – w kopercie na k.44 akt emerytalnych, odpis skrócony aktu zgonu B. S. k.68 akt rentowych B. S.). Wskazany okres opieki ubezpieczonego nad członkiem rodziny będącym inwalidą wojennym zaliczonym do I grupy inwalidów stanowi w myśl art.7 pkt 6 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych okres nieskładkowy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie W. S. podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art.27 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz.U. z 2015r., poz.748 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnęli wiek emerytalny określony w ust.2 albo 3;
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat mężczyzn.

Przytoczony wyżej ustęp 3 pkt 1 przepisu art.27 stanowi, że wiek emerytalny dla mężczyzn urodzonych do dnia 31 grudnia 1947r. wynosi co najmniej 65 lat.

Kolejny – art.28 powyższej ustawy stanowi, że ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1949r., którzy nie osiągnęli okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art.27 ust.1 pkt 2 (wynoszącego w przypadku mężczyzn co najmniej 25 lat), przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnęli wiek emerytalny, o którym mowa w art.27 ust.2 i 3 – wynoszący w przypadku mężczyzn urodzonych do 31 grudnia 1947r. co najmniej 65 lat,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla mężczyzn.

W sprawie bezsporne jest, że ubezpieczony, który urodził się w dniu (...), a zatem przed 1 stycznia 1949r., osiągnął wymagany wiek emerytalny wnoszący co najmniej 65 lat (wiek ten osiągnął w dniu 1 września 2011r.). Kwestią sporną było to, czy ubezpieczony legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym, który wg art.28 - ustanawiającego „łagodniejsze” warunki stażowe od tych określonych w art.27 – wynosi co najmniej 20 lat.

Z przedstawionych wyżej ustaleń Sądu wynika, że ubezpieczony legitymuje się okresami składkowymi (z tytułu zatrudnienia) w wymiarze 14 lat, 8 miesięcy i 24 dni oraz okresem nieskładkowym (z tytułu opieki nad ojcem będącym inwalidą wojennym I grupy) w wymiarze 13 lat, 6 miesięcy i 13 dni. Podkreślić jednak należy, że ustalenie okresów składkowych i nieskładkowych nie polega na prostym zsumowaniu wszystkich wykazanych okresów nieskładkowych z okresami składkowymi. W przypadku okresów nieskładkowych przepis art.5 ust.2 ustawy emerytalnej stanowi, że przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Oznacza to, że ustawodawca ograniczył możliwość zaliczenia okresów nieskładkowych stanowiąc, że nie mogą one przekraczać 1/3 wykazanych okresów składkowych. Tym samym wysokość udowodnionych okresów składkowych ma wpływ na wysokość możliwych do zaliczenia okresów nieskładkowych. W niniejszej sprawie ubezpieczony udowodnił 14 lat, 8 miesięcy i 24 dni okresów składkowych, a 1/3 z tego okresu to 4 lata, 10 miesięcy i 28 dni i właśnie w takim wymiarze ,tj. 4 lata, 10 miesięcy i 28 dni podlegają zaliczeniu do emerytury wykazane przez ubezpieczonego okresy nieskładkowe. Suma zaś okresów składkowych ,tj. 14 lat, 8 miesięcy i 24 dni oraz możliwych do zaliczenia okresów nieskładkowych ,tj. 4 lata, 10 miesięcy i 28 dni stanowi 19 lat, 7 miesięcy i 22 dni, a to oznacza, że ubezpieczony nie legitymuje się wymaganym do nabycia emerytury okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym minimum 20 lat.

Należy wskazać, że w toku procesu – w odwołaniu i podczas przesłuchania ubezpieczony wskazywał, że w dniu 28 grudnia 1968r. został powołany do odbycia służby wojskowej i służbę tę odbywał przez około 1,5 miesiąca w jednostce wojskowej w L. (protokół przesłuchania ubezpieczonego w dniu 29 marca 2016r. k.21-21v akt sprawy). Należy wskazać, że Wojskowa Komenda Uzupelnień w L., do której Sąd wystąpił z wnioskiem o udzielenie stosownej informacji, w piśmie z 4 kwietnia 2016r. wskazała, że ubezpieczony nie figuruje w ewidencji teŹe Wojskowej Komendy Uzupelnień (pismo (...) w L. k.29 akt sprawy). Niemniej na podstawie przedstawionej następnie przez ubezpieczonego kopii ksiąŹeczki wojskowej Sąd uznał za udowodniony przez ubezpieczonego fakt odbywania zasadniczej służby wojskowej w okresie od 29 grudnia 1968r. do 31 stycznia 1969r. Taki bowiem okres odbywania zasadniczej służby wojskowej został odnotowany w w/w ksiąŹeczce wojskowej (kopia ksiąŹeczki wojskowej ubezpieczonego na k.55-62 akt sprawy, załączona do pisma ubezpieczonego z 16 maja 2016r. k.43 i n. akt sprawy). ZauwaŹyć jednak należy, że powyŹszy okres zasadniczej służby wojskowej w wymiarze 1 miesiąca i 4 dni został juŹ zaliczony przez organ rentowy i Sąd (w przedstawionych wyŹej ustaleniach faktycznych) do okresów składkowych, a to w ramach zatrudnienia ubezpieczonego w (...) Przedsiębiorstwie (...) w W. trwającego od 22 maja 1968r. do 31 maja 1969r. W okresie tego zatrudnienia zawiera się okres służby wojskowej ubezpieczonego i organ rentowy zaliczył go w całości do okresów składkowych (vide: karta przebiegu zatrudnienia ubezpieczonego k.45 i 56 akt emerytalnych). W związku z tym, wykazany w ksiąŹeczce wojskowej okres służby wojskowej, jako juŹ uwzględniony nie wpłynął na zwiększenie okresów składkowych ubezpieczonego.

Wskazać dalej należy, że w toku przesłuchania ubezpieczony wskazywał równieŹ, iż ukończył studia prawnicze, odbył aplikację adwokacką i wykonywał zawód adwokata, będąc zrzeszonym w Okręgowej Radzie Adwokackiej w W. (protokół przesłuchania ubezpieczonego w dniu 29 marca 2016r. k.21-21v akt sprawy). Okoliczności te nie znalazły jednak potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Okręgowa Rada Adwokacka w W. w odpowiedzi na zapytanie Sądu, w piśmie z 4 kwietnia 2016r. wskazała, że ubezpieczony nie figuruje na liście adwokatów ani aplikantów adwokackich teŹe I. i nie wykonywał zawodu adwokata (pismo (...) w W. z 4 kwietnia 2016r. k.32 akt sprawy). Co do ukończenia przez ubezpieczonego studiów wyższych na Wydziale Prawa (...) wskazać należy, że z zaświadczenia (...) Wydziału Prawa i Administracji z 8 czerwca 2015r., przedłożonego jeszcze na etapie postępowania przed organem rentowym (k.49 akt emerytalnych) wynika, że ubezpieczony studiował na powyŹszym Wydziale w okresie od 1 października 1965r. do 30 września 1966r. Takiej samej w treści informacji udzielił (...) w odpowiedzi na zapytanie Sądu – w zaświadczeniu z 25 kwietnia 2016r. (na k.35 akt sprawy). Należy wskazać, że okres studiów

wyższych na jednym kierunku stanowi w myśl art.7 pkt 9 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych okres nieskładkowy, jednakże pod warunkiem ukończenia tej nauki w wymiarze określonym w programie studiów. Brak potwierdzenia ukończenia przez ubezpieczonego studiów wyższych na kierunku prawo uniemożliwia zaliczenie okresu nauki do okresów nieskładkowych, jednakże wskazać należy, że w okolicznościach sprawy nawet wykazanie przez ubezpieczonego faktu ukończenia studiów wyższych nie wpłynie na zwiększenie okresu wymaganego do nabycia emerytury. Okres ukończonych studiów wyższych stanowiłby bowiem dodatkowy okres nieskładkowy, a ten został ubezpieczonemu zaliczony do emerytury w maksymalnym możliwym wymiarze jako 1/3 udowodnionych okresów składkowych. Podobnie bez wpływu na wynik sprawy pozostawałoby zaliczenie ubezpieczonemu okresu opieki nad ojcem B. S. w wymiarze większym niż o to wnioskował ubezpieczony w oświadczeniu datowanym na 29 stycznia 2015r. stanowiącym załącznik do wniosku o emeryturę (k.20 akt emerytalnych), a zatem nie od 2 maja 1990r., ale od 1984r., kiedy to zaliczono B. S. do I grupy inwalidów wojennych (vide: pismo ubezpieczonego z 16 maja 2016r. k.43 i 46 akt sprawy). Wskazany okres opieki stanowi, jak wskazano wyżej okres nieskładkowy, a ten został ubezpieczonemu zaliczony w pełnym możliwym wymiarze.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności ,tj. wobec stwierdzenia, że ubezpieczony nie wykazał wymaganego przez ustawę co najmniej 20-letniego okresu ubezpieczenia, Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 kpc odwołanie ubezpieczonego oddalił.

Kończąc wskazać należy, że przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych mają charakter bezwzględnie obowiązujący, co oznacza, że nie jest możliwe ustalenie prawa do świadczenia tu - emerytury z pominięciem ustawowych warunków nabycia tego prawa np. z uwagi na zły stan zdrowia i trudną sytuację materialną, o co wnosił ubezpieczony w pkt 2 odwołania. Okoliczności te mogą być natomiast powołane przez ubezpieczonego w ewentualnym wniosku o przyznanie świadczenia w szczególnym trybie, z którym może on wystąpić do Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – art.83 ust.1 ustawy emerytalnej.